

Definitief Veldonderzoek 'Husseleveld'

Marcella Blom (ARC) en Els Schipper (PHG), Foto's Els Schipper

In De Graver nr.1 van maart 2004 is een artikel verschenen over het archeologisch vooronderzoek 'Husseleveld'. Dit vooronderzoek werd door ARC (Archeological Research & Consultancy) uit Groningen door middel van proefsleuven uitgevoerd. De doelstelling van dit vooronderzoek was om vast te stellen of er zich archeologische resten en sporen in de ondergrond bevinden. Tevens wordt bekeken wat de conservatie en de waarde ervan is en of de aangetroffen resten waardevol genoeg blijken te zijn om een definitief onderzoek uit te laten voeren. Tijdens het vooronderzoek werden 25 proefsleuven aangelegd, verspreid over het terrein tussen de Stenenkamerseweg en de Kievitlaan, ten zuiden van de Stenenkamerseweg en een terrein aan de Kraakweg. Op het terrein tussen de Stenenkamerseweg en de Kievitlaan werden in alle proefsleuven sporen van bewoning aangetroffen. Deze nederzettingssporen bestonden voornamelijk uit paalgaten, (erfscheidings)greppels, (afval)kuilen en eventuele waterputten. Aangezien de proefsleuven smal waren en zeer verspreid over het terrein lagen, konden uit de aangetroffen sporen vooralsnog geen structuren of complete gebouwen gereconstrueerd worden. Het bestuderen van het aardewerk dat werd aangetroffen in de proefsleuven wees uit dat het om middeleeuwse (500-1500 na Chr.) bewoning zou gaan en vermoedelijk een kleine component ijzertijd (800-50 v.Chr.). Naar aanleiding van dit vooronderzoek werd besloten voor een definitief onderzoek van in ieder geval 10 weken. Het terrein waar de volkstuintjes zich bevinden zal na deze 10 weken ook nog onderzocht worden. Op 28 juli 2004 was het dan zover. De eerste spa werd in de grond gezet, tenminste zo gebeurde het vroeger, tegenwoordig wordt er een grote graafmachine ingezet om een dikke laag zand weg te schaven, totdat het eerste gele zand zichtbaar is. Hierin kunnen zich dan eventuele sporen van bewoning bevinden.

Alle sporen worden gecoupeerd (dwarsdoorsnede) en gedocumen-

Afb. 1. Een sleuf van 10 bij 50 meter werd gegraven

teerd. Er werd ge-
werkt met twee
veldteams, beide
bestaande uit vijf
mensen. Beide
teams hadden een
graafmachine en
een machinist tot
hun beschikking en
zo zou er in totaal

een 50-tal putten (sleuven), elk
10 bij 50 meter, worden aange-

legd (afb. 1). Ook leden van de werkgroep archeologie mochten
aan dit onderzoek meehelpen. Aangezien het team al uit 10
mensen bestond en ze elkaar niet voor de voeten wilden lopen,
besloot de werkgroep alleen als het nodig was te assisteren.

Ondertussen is de opgraving nog in volle gang, er zijn al heel
wat putten gegraven en de bevindingen

van het vooronderzoek blijken juist te
zijn. In wel elke put zijn neder-
zettingssporen aan getroffen. Het
gaat in de eerste plaats om mid-
deleeuwse boerderijplattegron-
den.

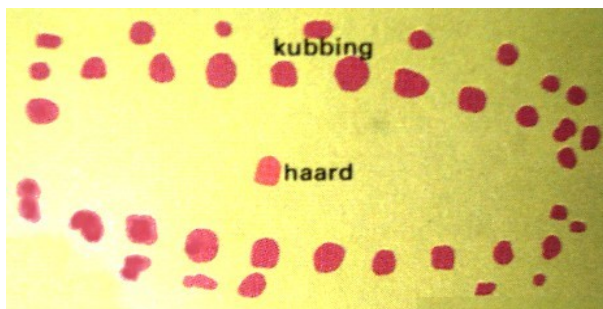
Afb. 2. Paalsporen van een boerderij

Heel duidelijk is te zien waar de
boerderijen hebben gestaan. Het
spoor van iedere paal van de
boerderij is duidelijk in het gele
zand zichtbaar. Ook de ingangen
zijn goed te herkennen. Op het
meest noordelijke deel van het
terrein zijn circa 6 boerderijplat-
tegronden van het type Gasselte B ca.12e eeuw gevonden, met

bijbehorende waterputten, uit de volle middeleeuwen. In één van deze waterputten bevond zich een uitgeholde boomstam (beschoeiing). Het betreft hier zogenaamde boothuizen.

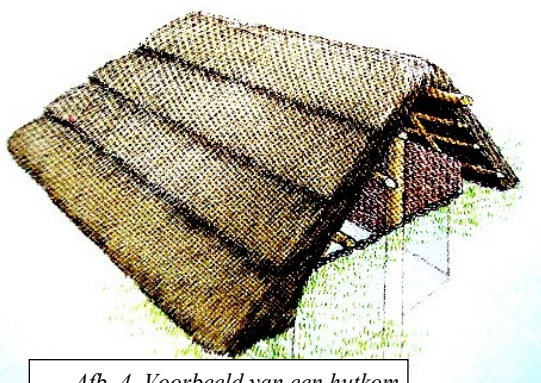
Op het zuidwestelijke gedeelte van het terrein zijn eveneens verscheidene boerderijplattegronden gevonden. Deze zijn van het

Afb. 3. Plattegrond bootboerderij

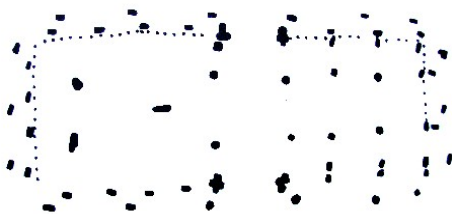
type Odoorn C, uit ca. 800, de vroege middeleeuwen. Ook hier werden 3 waterputten aangetroffen; onderin bevond zich steeds een uitgeholde boomstam. Bij deze boerderijen werden ook de sporen

van zogenaamde hutkommen gevonden. Een hutkom is een klein hutje of bijgebouwtje,

Afb. 4. Voorbeeld van een hutkom

gedeeltelijk in de grond gegraven, dat diende als opslagplaats van goederen en etenswaren. Deze hutjes hebben steeds aan de korte zijden een paalgat, het midden tekent zich af door een donkergekleurd, groot, maar ondiep vlak (tramplaag).

Afb. 5. Boerderijplattegrond uit de IJzertijd

Op het noordoostelijke gedeelte van het terrein zijn weer andere boerderijplattegronden aangetroffen. De datering van het type hiervan is nog niet geheel duidelijk, maar het lijkt erop dat we hier met ijzertijd bewoning

te maken hebben.

Tijdens het schrijven van dit artikel was het onderzoek nog in volle gang.

Tijdens het definitieve onderzoek worden alle sporen gedocumenteerd en gefotografeerd. Al het geborgen materiaal (voornamelijk aardewerk) wordt naar Groningen gebracht, waar het

door aardewerkspecialisten zal worden onderzocht en beschreven. Uit de waterputten worden monsters genomen, evenals van de uitgeholde boomstammen.

Een archeobotanicus zal deze monsters bestuderen en beschrijven. Aan de hand van alle samengevoegde resultaten en tekeningen van alle sporen, zal een beeld gecreëerd kunnen worden van de nederzetting(en) die zich op Husseleveld in de middeleeuwen en de ijzertijd hebben bevonden. De vraagstellingen van dit onderzoek zijn:

Afb. 6. Er werden diverse waterputten aangetroffen

den van de nederzetting(en) die zich op Husseleveld in de middeleeuwen en de ijzertijd hebben bevonden. De vraagstellingen van dit onderzoek zijn:

- * Uit hoeveel erven bestond de nederzetting en hoe waren de afzonderlijke erven samengesteld?
- * Welke structuren en activiteitsgebieden waren de nederzetting voorhanden en wat was de functie van de nederzettingselementen?
- * Hoe kan de bewoning worden gedateerd aan de hand van de vondsten?
- * Hoe zag de materiële cultuur van de bewoners eruit?
- * Hoe voorzagen de bewoners zichzelf van voedsel?
- * Welke positie heeft zo'n kleine boerengemeenschap binnen de locale, regionale en bovenregionale uitwisselingsnetwerken?

Deze vragen zullen met behulp van alle gegevens die uit het onderzoek worden verkregen, grotendeels beantwoord kunnen worden.

Dit was een klein verslag over de opgraving 'Husselerveld'. De opgraving was tijdens het schrijven van dit artikel nog in volle gang. Wie weet welke verrassingen er verder nog boven de grond komen? Hopelijk kunnen we in de volgende Graver nog wat meer informatie over de opgraving geven. Tot nu toe is het team van het ARC uit Groningen al erg tevreden over de opgraving en de vondsten die zij gedaan hebben. Zodra het hele onderzoek afgerond is, hopen wij een kopie van het volledige rapport over de opgraving 'Husselerveld' toegezonden te krijgen, zodat wij u via De Graver nog beter op de hoogte kunnen stellen.

+++